

Formele opmerkingen bij de Vlaamse begroting voor 2017

INHOUD

1	Ontwerp van middelenbegroting	3
2	Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen	5
3	Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel	9
4	Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen	15
5	Toelichtingen	17

1 Ontwerp van middelenbegroting

Artikel 18

Dit artikel regelt de schenking van een vaartuig door de DAB Vloot aan de NV Vismijnpark, en dit op grond van artikel 62 van het rekendecreet. Deze bepaling hoort eerder thuis in de algemene uitgavenbegroting, waar trouwens een analoge bepaling voorkomt in artikel 84 van het ontwerp van uitgavendecreet. Daar gaat het over de schenking van meubilair door entiteiten met rechtspersoonlijkheid die gehuisvest worden in het nieuwe VAC Brussel en het Hendrik Conscience gebouw, aan het Agentschap Facilitair Bedrijf.

ANTWOORD

Dergelijke bepalingen werden reeds eerder, in overeenstemming met de Inspectie van Financiën en het departement Financiën en Begroting, opgenomen in het middelendecreet. Gelet op de link met wegvallen van een mogelijke ontvangst (ten gevolge van schenking) lijkt deze opname in het middelendecreet op zich correct.

Toegewezen ontvangsten

Het totaal van de toegewezen ontvangsten bedraagt volgens de middelenbegroting 761.029 duizend euro. In de tabel met het overzicht van de begrotingsfondsen is het totaal van de toegewezen ontvangsten 761.022 duizend euro. Het verschil is te vinden bij artikel HBo-9HDITAA-OW waar in de middelenbegroting een bedrag van 37 duizend euro wordt geraamd, terwijl in de tabel van de begrotingsfondsen rekening gehouden wordt met een bedrag van 30 duizend euro.

ANTWOORD

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van het Rekenhof zullen in het definitief stuk de correcte bedragen worden opgenomen in de vermelde tabel.

Beleidsdomein Financiën en Begroting

CBo-9CEBAAA-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen – Actief schuldbeheer

De raming van ontvangsten komt niet overeen met de overeenkomstige uitgavenkredieten bij de betrokken instellingen binnen de consolidatiekring. Het Rekenhof verwijst hiervoor onder andere naar de terugbetaling van rente door VMSW, Nautinvest, Diestsepoort en Schoolinvest. Ook de terugbetalingen van kapitaal¹ kan niet aangesloten worden met de begrotingen van deze rechtspersonen.

ANTWOORD

De aflossing van kapitaal van 70,1 miljoen euro die VMSW voorziet, betreft voor 15,3 miljoen euro de aflossing van een oude lening die VMSW jaarlijks dient te betalen aan de Vlaamse Overheid. Daarnaast voorziet VMSW 53,5 miljoen euro kapitaal terug te betalen van de renteloze leningen die de Vlaamse Overheid in 2015 en 2016 verstrekt heeft. Qua rente wordt 8,7 miljoen euro ingeschreven zijnde het rentegedeelte van de hierboven vermelde oude lening. Het resterend gedeelte op beide posten betreffen aflossingen en

¹ CBO-9CEBAAA-OP

rente-uitgaven in het kader van Alesh en een lening Vlabinvest en deze zijn dus niet terug te vinden bij de kredieten van het departement Financiën en Begroting.

Wat Nautinvest betreft, deze lening werd in tussentijd overgenomen door PMV. Bij begrotingsaanpassing 2017 zullen deze ontvangsten bij het departement Financiën en Begroting bijgevolg op o gezet worden.

Wat de lening van Diestsepoort betreft is er een kleine afwijking wat het departement Financiën en Begroting ingeschreven heeft zijnde 950 duizend euro en wat Diestsepoort voorziet (1.028 duizend euro). Deze afwijking is te wijten aan het feit dat dit een lening betreft met een vlottende rentevoet die om de 6 maand geswapt wordt naar een vaste rentevoet waardoor de rentevoet van de tweede helft van 2017 nog niet vast staat. Het kapitaalgedeelte komt overeen.

Wat School Invest betreft, is er geen volledige afstemming tussen beide omdat deze post bij het Departement Financiën en Begroting ook de geraamde rente op het CP bevat die de Vlaamse Gemeenschap zelf uitgeeft voor de financiering van School Invest. Door de negatieve korte termijn rente en de lage marge is dit ook een opbrengst voor het departement.

CBo-9CEBAAF-OW: Ontvangsten Werking en Toelagen – Actiefschuldbeheer

De aanrekening van de dotatie 'Dode Hand' wordt kasmatig aangerekend en niet volgens de aanrekeningsprincipes van artikel 26 van het rekendecreet.

ANTWOORD

De dotatie 'dode hand' wordt in de Vlaamse begroting 2017 op dezelfde wijze aangerekend als de andere toelagen die op basis van de bijzondere financieringswet aan de Vlaamse Gemeenschap worden toegekend.

Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

GEO-9GDDAAB-OP: Ontvangsten Participaties – Beleid eerstelijnsgezondheidszorg

De ontvangstenraming voor terugbetalingen van renteloze leningen i.k.v. het Impulsfonds voor huisartsgeneeskunde toegekend vanaf 1 januari 2015 is ten opzichte van de begrotingsaanpassing 2016 met 507.000 euro verhoogd tot 580.000 euro. Volgens het boekhoudsysteem van de Vlaamse overheid zijn begin november 2016 echter reeds 870.000 euro ontvangsten via het Participatiefonds Vlaanderen NV op dit artikel geregistreerd. Het is dan ook aangewezen de ontvangstenraming naar boven bij te stellen.

ANTWOORD

We nemen akte van deze opmerking en kunnen het krediet bij begrotingsaanpassing 2017 in het licht van de uitvoering 2016 bijstellen.

2 Ontwerp van uitgavenbegroting - decreetsbepalingen

Artikel 9, §2

De verantwoording bij de decreetsbepaling bevat een uitleg bij begrotingsartikel HBo-1HC12AA-WT, zonder dat dit artikel opgenomen is in de lijst onder artikel 9, §2 van het ontwerp van decreet. Dit begrotingsartikel is echter wel opgenomen onder titel 'Artikel 9, §1', maar is daar reeds verantwoord.

ANTWOORD

De opmerking van het Rekenhof is terecht. Het betreft hier een materiële vergissing. De verantwoording in artikel 9, §2 bij begrotingsartikel HBo-1HC12AA-WT mag als niet bestaande beschouwd worden.

Artikel 17

De machtiging in artikel 17 van de uitgavenbegroting aan de minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed, om de modaliteiten alsook de procedure voor aanvraag en toekenning van het nieuwe instrument 'erfgoedlening' te bepalen, behoort, gelet op de bevoegdheidsverdelende regels, een machtiging aan de Vlaamse regering te zijn.

ANTWOORD

Artikel 17 herneemt de bepaling ingeschreven in artikel 44 van het decreet van 8 juli 2016 houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2016. Zoals toen ook toegelicht wordt het nieuwe instrument 'erfgoedlening' in deze eerder experimentele opstartfase op een zo flexibel mogelijke manier uitgerold om het potentieel van dit nieuwe instrument in het veld af te toetsen en de concrete modaliteiten van deze leningen (ontleners, rente, en dergelijke) uit te kristalliseren (en indien nodig bij te sturen) vooraleer een en ander meer bestendig reglementair te verankeren.

De ingeschreven decretale rechtsbasis, die per definitie slechts geldt voor één jaar, is in casu dan ook eerder te vergelijken met de inschrijving van een tijdelijke decretale rechtsbasis in artikel 15 van het uitgavendecreet voor het toekennen van facultatieve subsidies, waarbij ook artikel 15 van het uitgavendecreet een rechtstreekse delegatie bevat aan de bevoegde minister mits naleving van de voorwaarden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering.

Uiteraard is de nu uitgewerkte ad hoc-regeling voor de 'erfgoedlening' slechts een tijdelijk gegeven en zullen de meer definitieve vorm en modaliteiten van de 'erfgoedlening' vastgelegd worden in een gebruikelijk regelgevend kader.

Artikel 31, § 2 - Machtiging De Scheepvaart

Artikel 31, §2 machtigt nv De Scheepvaart om voor 30 jaar verbintenissen aan te gaan om een aantal bruggen over het Albertkanaal te verhogen², wat reeds was opgenomen in de initiële begroting 2015 en 2016. De verantwoording bij de initiële begroting 2017 vermeldt dat deze machtiging slaat op een eerste cluster van 7 bruggen waarvoor verwacht wordt dat ze in april/ mei 2017 zouden gegund worden.

Het Rekenhof vraagt om naast de looptijd ook de aanvangs- en/of einddatum op te nemen in de bepaling, zodat duidelijk blijkt over welke periode de machtiging loopt, en indien meerdere deelprojecten onder éénzelfde machtiging vallen, de beschikbaarheidsvergoeding per deelproject te specificeren. Indien deze deelprojecten verschillende aanvangs- en einddata zouden hebben, dient dit eveneens per deelproject gespecificeerd te worden.

ANTWOORD

Het PPS project Verhogen Bruggen Albertkanaal heeft in de voorbereiding enige vertraging opgelopen ingevolge de complexiteit van het dossier en het uitblijven van de adviezen van INR en Eurostat nopens het PPS-gehalte van het project. Hierdoor moest de machtiging in de opeenvolgende begrotingsdecreten worden opgenomen.

Inmiddels heeft de aanbesteding van de eerste cluster van 7 bruggen plaatsgehad. De gunning is – zoals gesteld – voorzien voor april/mei 2017.

De machtiging heeft een looptijd van 30 jaar. De verbintenissen worden aangegaan bij de gunning van de opdracht. De beschikbaarheidsvergoedingen zijn gespreid over de jaren 2018 – 2048.

Een detaillering per deelproject (7 bruggen) kan nog niet opgegeven worden. De aanbiedingen van de inschrijvers vergen daartoe verder onderzoek.

Dit geldt ook voor de aanvangs- en einddata van de deelprojecten. Deze zijn immers niet opgelegd in het bestek, maar vormen een vrijheidsgraad voor de inschrijvers om het project te optimaliseren, onder meer wat betreft het aspect ‘minder hinder’.

Artikel 34 (Artikel 28 in BO 2016)

In het verslag over de begrotingsopmaak en – aanpassing 2016 merkte het Rekenhof op dat artikel 34 naast sommige andere, niet werd verantwoord. Het departement verantwoordt tot op heden dit artikel niet, waardoor de opmerking behouden blijft.

ANTWOORD

Zie antwoord onder paragraaf 3.1. van het onderzoek van het Rekenhof.

Artikel 48 (Artikel 43 in BO 2016)

Zowel bij de initiële begroting 2015, als bij de begrotingsopmaak 2016 merkte het Rekenhof op dat dit artikel niet thuis hoorde onder de hoofding “Overschrijvingen”, maar eerder bij het hoofdstuk “Diverse bepalingen”.

² Beschikbaarheidsvergoeding van maximaal 6,5 miljoen euro.

Ondanks de belofte van het departement om ‘naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2017 de structuur en de indeling van het uitgavendecreet te analyseren en eventueel aan te passen’ neemt het departement artikel 48 nog steeds op onder de hoofding “Overschrijvingen”.

ANTWOORD

Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2017 werd reeds een grondige herschikking van de decreetsbepalingen doorgevoerd. Artikel 48 werd hierbij niet herplaatst. De opmerking van het Rekenhof lijkt echter terecht. Naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2017 of de begrotingsopmaak 2018 zal aan de opmerking een passend gevolg gegeven worden.

Artikel 66

Dit artikel laat toe een provisioneel krediet van 46,8 miljoen euro te herverdelen over de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het is echter de bedoeling om dit provisioneel krediet te bestemmen voor onderzoek en ontwikkeling. Uit de tekst van de bepaling noch uit de toelichting bij de bepaling blijkt dat dit krediet voor deze doelstelling zal gebruikt worden.

ANTWOORD

De onderzoeksgemeenschap heeft in het verleden signalen gegeven dat de evaluatieprocedures bij FWO beter kunnen. Op vraag van de bevoegde minister is een hervorming van deze procedures aangevat in goed overleg met de onderzoeksgemeenschap zelf. Het is de intentie om de aansterking van het fundamenteel onderzoek af te stemmen op de vooruitgang die wordt geboekt inzake deze procedurele hervormingen, waardoor de middelen voorlopig op een provisie zijn geplaatst, maar de finaliteit van deze provisie is wel degelijk de versterking van het fundamenteel onderzoek, zowel FWO als BOF en deels het industrieel onderzoeksfonds.

Artikel 128

Artikel 128 bevat de lijst van Vlaamse rechtspersonen bedoeld in artikel 4, §2 van het rekendecreet. Deze lijst neemt onder de nv's zowel Lijninvest als Via-Invest Vlaanderen nog op, terwijl Via-Invest vanaf 2017 zou worden omgevormd tot ‘De Werkvennootschap’ en Lijninvest vanaf dan in deze vennootschap zou worden geïntegreerd. Dit houdt in dat Via-Invest en Lijninvest uit de lijst moet worden geschrapt en ‘De Werkvennootschap’ moet worden toegevoegd.

Van een aantal in dit artikel vermelde entiteiten ontbreekt een voorgelegde begroting. Het gaat bijvoorbeeld om de Vlaamse interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad.

ANTWOORD

Deze lijst is gebaseerd op de lijst van eenheden van de publieke sector opgesteld door de Nationale Bank. Ze neemt de eenheden op die actief zijn in het laatste jaar waarvoor de rekeningen worden opgesteld, namelijk het kalenderjaar dat voorgaat aan het jaar waarin de lijst wordt gepubliceerd. Aangezien VIA-invest Vlaanderen en Lijninvest voorlopig nog steeds actief zijn, worden deze nog opgenomen. Aangezien de Werkvennootschap op dit ogenblik nog niet actief is wordt deze niet opgenomen. In volgende versies van de lijst zullen deze aanpassingen verwerkt worden.

De begrotingen van de Vlaamse interuniversitaire Raad en de Vlaamse Hogescholenraad zullen bij de eerstvolgende begrotingsaanpassing van de begroting worden ingediend.

Artikel 154

Dit artikel laat volgens de verantwoording toe de huurgelden voor de kantoren van het Agentschap Ondernemen in de Koloniënstraat 56 te Brussel vooraf te betalen. Aangezien geen diensten van de Vlaamse overheid meer gehuisvest zijn op deze plaats kan deze bepaling weggelaten worden. De Herculesstichting en de VRWI hebben het pand in 2016 verlaten.

ANTWOORD

Deze opmerking is correct, er werd een amendement voorzien om dit artikel te schrappen.

Artikel 161

Dit artikel voorziet net als de vorige jaren belangrijke bedragen als terugbetalingsfondsen³. In de repliek op de formele opmerkingen bij de initiële begroting 2016 stelde de Vlaamse Regering dat deze terugbetalingsfondsen aangerekend werden op orde-artikelen.

Bij de controle van de algemene rekeningen 2015 stelde het Rekenhof vast dat dit niet gebeurd was, wat de minister ook bevestigde in zijn repliek op de opmerkingen. De aanrekeningen voor het terugbetalingsfonds werden geboekt als annulatie op de middelenbegroting.

Deze werkwijze maakt een afzonderlijke rapportering over het saldo, ontvangsten en uitgaven van deze terugbetalingsfondsen onmogelijk.

ANTWOORD

In mailwisseling met het Rekenhof werd toelichting gegeven over hoe de boekingen m.b.t. terugbetalingsfondsen werden omschreven bij de boeking in Orafin. De Vlaamse Belastingdienst beschikt sowieso binnen het VFP over rapportering die toelaat de saldi van de begrotingsfondsen op te volgen, net zoals de boekingen op vorderingen, terugbetalingen, e.d. Deze informatie is zowel beschikbaar als een geglobaliseerd rapport, als consulteerbaar tot op niveau van individuele detailvorderingen binnen het VFP.

---

³ Vooral 150 miljoen voor terugbetalingen registratie- en erfbelastingen.

3 Ontwerp van uitgavenbegroting - krediettabel

3.C. Beleidsdomein Financiën en Begroting

Programma CE - participaties

De beleidsbrief Financiën en Begroting 2016-2017 stelt dat de Vlaamse overheid een ruling bekwam met de fiscus die bevestigde dat de Vlaamse overheid geen roerende voorheffing verschuldigd is als verkrijger van inkomsten van obligaties uitgegeven door rechtspersonen die deel uitmaken van de sector overheid in ESR 2010. Uit de begrotingsdocumenten blijkt dat alsnog een aantal rechtspersonen binnen de consolidatiekring van de Vlaamse Overheid (universiteiten, hogescholen en erkende kredietmaatschappijen) ontvangsten van leningen voorzien buiten de centrale financiering. Het departement Financiën en Begroting kon binnen de uiterste datum van het begrotingsonderzoek geen antwoord geven op de vraag welke rechtspersonen binnen de consolidatiekring (nog) geen gebruik gaan maken van centrale financiering en wat de reden hiervan is.

ANTWOORD

De Vlaamse Overheid financiert sinds midden 2015 rechtstreeks de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds (VWF). Voorts werd in 2015 ook de financiering verzorgd van de eenmalige uitbetaling van de nog verschuldigde jaarlijkse kapitaalsaflossingen in het kader van de alternatieve financiering voor de VIPA-voorzieningen die hiervan gebruik wensten te maken. Sinds 15 april 2016 verzorgt de Vlaamse overheid ook de rechtstreekse financiering van de DBFM Scholen van Morgen via School Invest. In de toekomst zal de Vlaamse overheid ook BAM rechtstreeks gaan financieren in het kader van het Oosterweelproject. Er zal nog verder onderzocht worden of er in de toekomst nog andere entiteiten en alternatieve financieringsmechanismen in aanmerking komen voor de rechtstreekse financiering door de Vlaamse overheid.

3.G Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Subsidies aan universiteiten en hogescholen

Vanaf 2017 worden de universiteiten en hogescholen mee geconsolideerd in de Vlaamse begroting. Dit impliceert dat alle subsidiestromen vanuit de ministeries en de andere geconsolideerde rechtspersonen naar deze instellingen het ESR-aggregaat IS krijgen. Het departement WVG heeft daartoe binnen haar begroting een nieuw begrotingsartikel GBo-1GCD2AU-IS (interne stromen – hoger onderwijs) gecreëerd, waarop de nominatim subsidie aan de Karel de Grote hogeschool voor het project Bind-Kracht zal worden aangerekend. Binnen de begroting van het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) is een dergelijk artikel niet ingeschreven. Nochtans blijkt uit het boekhoudsysteem dat vanuit deze begroting er een aantal (recurrente) subsidiestromen zijn naar diverse universitaire instellingen. Binnen de begroting van het AZG dient ook een begrotingsartikel voor deze subsidiestromen te worden ingeschreven om tot een correcte aggregatie te komen.

ANTWOORD

We nemen akte van deze opmerking en zullen dit artikel bij begrotingsaanpassing 2017 voorzien.

Provisies

De begrotingsartikelen voor provisies, nl. GBo-1GBD2AE-PR (Vlaams Intersectoraal Akkoord) en GBo-1GBD2ZZ-PR (algemeen), zijn niet meer vermeld in de programmatoelichting. Op beide artikelen zijn in 2015 en 2016 geen provisies meer ingeschreven. Het is dan ook aangewezen beide artikelen binnen de begroting van het departement WVG te schrappen.

ANTWOORD

We zullen deze begrotingsartikelen bij de begrotingsaanpassing 2017 niet meer weergeven in het uitgavendecreet.

Middelen tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden

In de initiële begroting 2016 zijn de budgettaire middelen voor tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB) volledig overgedragen naar het IVA Vlaams Zorgfonds. Het begrotingsartikel GCo-1GDD2AL-WT binnen de begroting van het AZG kan dan ook worden weggelaten aangezien het zonder voorwerp is geworden. Indien deze begrotingsartikelen toch in de algemene uitgavenbegroting dienen te blijven, dient in de programmatoelichting de reden(en) daarvoor te worden aangegeven.

ANTWOORD

We zullen dit begrotingsartikel bij de begrotingsaanpassing niet meer weergeven in het uitgavendecreet.

Artikelen GCo-1GAD2ZZ-LO en GCo-1GAD2ZZ-WT (apparaatkredieten Zorginspectie)

Op 1 januari 2015 is het Agentschap Zorginspectie gefusioneerd met het departement WVG. Bij de begrotingsaanpassing 2015 zijn de loon- en werkingskredieten van dit agentschap gevoegd bij de apparaatkredieten van het departement. Het overblijvende budget was bestemd voor het nog niet overgeheveld personeel. In de praktijk gaat het om één personeelslid dat momenteel een leidinggevende functie binnen het departement waarneemt. Het Rekenhof verzoekt dan ook dat de overheveling van dit personeelslid wordt geformaliseerd, zodat de resterende apparaatkredieten op beide begrotingsartikelen kunnen worden samengevoegd met de apparaatkredieten van het departement WVG.

ANTWOORD

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerking van het Rekenhof.

Artikel GCo-9GDDTAE-OW (preventief gezondheidsbeleid)

Artikel 32 van het programmadecreet bij de initiële begroting 2016 wijst de ontvangsten en uitgaven verbonden aan de uitvoering van de overeenkomst van 13 oktober 2015 tussen het RIZIV en het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) toe aan het begrotingsfonds opgericht bij artikel 2 van het decreet van 7 juli 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998 toe. De overeenkomst heeft betrekking op de cofinanciering van het RIZIV van het project éénlijn.be. In dit artikel was op vraag van de Raad van State de uitvoeringstermijn en het voorwerp van de overeenkomst expliciet opgenomen. Deze termijn loopt van 1 augustus 2015 t.e.m. 31 juli 2016. Met een addendum is de uitvoeringstermijn verlengd tot 31 december 2016. In het ontwerp van

programmadecreet bij de initiële begroting 2017 is het voormelde artikel 32 niet in die zin aangepast.

De programmatoelichting voorziet in 2017 600.000 euro nieuwe inkomsten uit projecten die het RIZIV zal meefinancieren. Het AZG heeft daartoe een nieuw projectvoorstel bij het RIZIV ingediend. Het sluiten van een nieuwe overeenkomst met het RIZIV daarover bevindt zich nog in onderhandelingsfase. Het agentschap heeft evenmin zekerheid dat het in 2017 van het RIZIV effectief middelen zal ontvangen voor de uitvoering ervan. Bovendien is in het ontwerp van het programmadecreet geen bepaling opgenomen die de toekomstige RIZIV-cofinanciering aan het voornoemd begrotingsfonds toewijst. Het is dan ook aangewezen deze nog te verwachten RIZIV-inkomsten voorlopig te schrappen en ze pas in de begroting op te nemen wanneer er een effectieve juridische verbintenis met het RIZIV is met bijhorende decretale regeling.

ANTWOORD

Er werd bij begrotingsaanpassing 2016 een meer algemene decretale bepaling voorgesteld zodat ook nieuwe cofinancieringsprojecten onder het bedoelde variabele krediet kunnen vallen. Dit werd niet aanvaard door de Raad van State. De nieuwe overeenkomst met het RIZIV is in opmaak, zodat bij het decreet begeleidende de begrotingsaanpassing deze overeenkomst kan vermeld worden.

Artikelen G_{EO}-1GDD₂AF-WT (thuis- en ouderenzorgbeleid) en G_{EO}-1GDD₂AI-WT (thuis- en ouderenzorgbeleid: diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg en diensten voor logistieke hulp)

De programmatoelichting vermeldt dat de overblijvende kredieten die nog staan ingeschreven op deze artikelen te wijten zijn aan een materiële fout. Zij dienen via een amendement te worden overgedragen naar de geëigende artikelen binnen het programma GH.

ANTWOORD

Een amendement op het uitgavendecreet werd ingediend.

3.J. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

JBo-1JDG₂AU-WT

Het begrotingsartikel JBo-1JDG₂AU-WT (werking en toelagen – Vlaamse Ondersteunings-Premie) betreft de van de VDAB naar het departement Werk en Sociale Economie overgedragen bevoegdheid met betrekking tot de Vlaamse ondersteuningspremies voor personen met een handicap (VOP). Het krediet van 2017 bevat nu de uitgaven voor het vierde kwartaal 2016 en de eerste drie kwartalen van 2017 (92,8 miljoen euro). Het Rekenhof merkte bij de uitvoeringsrekening 2015 van de VDAB op dat de premies van het vierde kwartaal ook in het betrokken begrotingsjaar dienen aangerekend te worden, conform het rekendecreet. Het niet begrote bedrag bedraagt éénmalig 23,2 miljoen euro. Daarenboven worden, evenals bij de VDAB, de vijfjarige verbintenissen van de toegekende premies niet geregistreerd als verbintenissen.

ANTWOORD

Het Rekenhof pleit voor de toepassing van andere aanrekeningsregels voor de Vlaamse ondersteuningspremie. Het aanrekeningsmoment van subsidies gebeurt tot op heden op het moment van uitbetaling zoals bepaald in het subsidiebesluit. De VOP-premie wordt berekend op het werkelijke loon. De werkgevers dienen in de eerste maand volgend op het betrokken kwartaal hun loonaangiften in DmfA in (multifunctionele aangifte sociale zekerheid). In de 3de maand volgend op het betrokken kwartaal ontvangt het Departement via de KSZ deze DmfA-gegevens en kan de VOP-premie berekend worden op basis van het effectief uitbetaalde brutoloon, vermeerderd met de effectief uitbetaald RSZ-bijdragen en verminderd met de effectief bekomen werkgeversbijdragenverminderingen. Dit betekent dat de vaststelling van het subsidiebedrag voor het 4de kwartaal 2016 slechts kan gebeuren in maart 2017. Het departement beschouwt de DmfA-gegevens als de verantwoording voor de betrokken subsidie en rekt het 4de kwartaal 2016 daarom aan in 2017. Een wijziging van aanpak vereist tevens een generieke aanpak.

Wat het element van de verbintenissen betreft wordt onderzocht op welke manier hier passend gevolg aan kan worden gegeven.

3.K. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Begrotingsartikel KBo-1KDH2AG-WT

Begrotingsartikel KBo-1KDH2AG-WT voorziet een nieuwe subsidie *Vlaams bijenteeltprogramma*. De programmatoelichting verduidelijkt onvoldoende of deze extra subsidie haalbaar is binnen het gelijk gebleven budget. Het Rekenhof stelt ook vast dat de decretale basis van deze nieuwe subsidie ontbreekt.

ANTWOORD

De subsidie zal opgevangen worden binnen de beschikbare kredieten. Gevolg gevend aan de opmerking van het Rekenhof wordt via amendement de subsidie binnen het begrotingsartikel KBo-1KDH2AG-WT toegevoegd aan artikel 15 §1, waar een decretale basis wordt voorzien voor subsidies.

3.N. Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

Machtigingen

Sinds de nieuwe directe financiering aan de VMSW en VWF door het Vlaamse Gewest, zijn vrijwel alle machtigingen uit artikel 32 en 33 van het corpus ook opgenomen in de krediettabel. Enkel de machtiging van 220.000.000 euro (art. 32 §5.) betreffende het verlenen van marktconforme leningen is niet opgenomen in de krediettabel.

ANTWOORD

De machtiging betreffende het verlenen van marktconforme leningen zal vanaf de begrotingsaanpassing 2017 in de krediettabel worden opgenomen.

Begrotingsartikel NCo-1NDH2AA-WT

De *omzendbrief Begrotingsinstructies Begrotingsopmaak 2017* stelt dat de subsidiestromen naar universiteiten en hogescholen omwille van de consolidatie vanaf BO 2017 een IS-karakter toegewezen krijgen (in plaats van WT).

In de verantwoording bij decreetsartikel 15, § 1, wordt voor begrotingsartikel NCo-1NDH2AA-WT (subsiëring opleidingen aan onderwijsinstellingen) vermeld dat hiermee wordt beoogd “de mogelijkheid te creëren om mee een leerstoel in het kader van Ruimtelijke Ordening aan een onderwijsinstelling te helpen financieren”.

Vanuit de veronderstelling dat de leerstoel werd/wordt ingesteld bij een hogeschool of een universiteit, zou in overeenstemming met bovengenoemde instructies, het begrotingsartikel moeten worden aangepast.

ANTWOORD

Op dit moment is hiervoor geen structurele financiering aan de instellingen HO voorzien. Er dient dus geen interne stroom gecreëerd te worden.

3.P. Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur

Begrotingsartikel PHO-1PKC2AB-LE – Leningen-bouwprojecten

Zowel bij de initiële als bij de aangepaste begroting 2016 werd reeds opgemerkt dat volgens de boekhoudregels de terugbetaling van de hoofdsom anders dient aangerekend te worden dan de betaling van de intresten. Niet alleen voor het VAC Leuven maar ook voor het VAC Brugge. Met de voorliggende begroting 2017 wordt opnieuw geen krediet voor het VAC Brugge voorzien op begrotingsartikel PHO-1PKC2AB-LE – Leningen-bouwprojecten.

ANTWOORD

De aflossing voor de inrichtingswerken in het VAC Brugge zal in 2017 worden aangerekend op begrotingsartikel PHO-1PKC2AB-WT. Deze aflossing wordt beschouwd als huur. Het VAC Brugge werd immers niet geherklaseerd als Vlaamse overheid. Er wordt dan ook geen opsplitsing gemaakt tussen kapitaals- en intrestaflossingen.

Gemeentefonds

In het verslag van de algemene rekening 2015 werd gesteld dat het Agentschap Binnenlands Bestuur het definitieve saldo van de jaarlijkse dotatie aan het Gemeentefonds voor het jaar 2015 (78,6 miljoen euro) ten onrechte niet toerekende aan 2015. Gelet op het jaarlijks weerkerend effect was de impact op het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid in 2015 beperkt tot 2,6 miljoen euro. In de initiële begroting 2017 werd niet voorzien in de nodige kredieten om het saldo 2017 te kunnen aanrekenen. De aanrekeningen dienen te gebeuren conform artikel 26 van het rekendecreet dat stipuleert dat elke verrichting wordt gehecht aan het jaar waarin ze zich voordoet.

ANTWOORD

Voor werkingssubsidies aan niet te consolideren instellingen wordt binnen het ministerie momenteel de aanrekening volgens moment kasuitgave gevoerd. Hoewel een strikte toepassing van ESR inderdaad met zich meebrengt dat de aanrekening anders moet gebeuren, zou dit correcties vergen in de mate dat er achteraf afrekeningen moeten

gebeuren. Gecombineerd met het gegeven dat de huidige aanrekening globaal gezien niet veel afwijkt van de correcte ESR-matige boeking, aangezien de saldi over de jaren heen worden uitbetaald, zijn de administratieve lasten die gepaard gaan met deze wijziging in aanrekeningsregels in de feiten niet te verantwoorden gelet op de beperkte meerwaarde.

4 Begrotingen van DAB's, VOI's en agentschappen

4.F. Beleidsdomein Onderwijs en Vorming

UZ Gent

De ontvangsten in de begroting 2017 van het UZ Gent stemmen niet overeen met de deelbedragen opgenomen in het begrotingsartikel FDo-1FGEzAI-WT.

ANTWOORD

Het investeringsfonds (totaal 57.336.000 euro) ten behoeve van het Universitair Ziekenhuis Gent wordt, zoals de vorige jaren het geval was, niet opgenomen in de begroting van het UZ Gent aangezien het investeringsfonds niet mee wordt geconsolideerd.

4.J. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie

Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)

De VDAB past in haar initiële begroting 2017 de ESR 2010 aanrekeningsregels voor Europese subsidies, opgenomen in de begrotingsinstructies van de Vlaamse regering, niet toe.

ANTWOORD

VDAB past voor de grote stromen Europese subsidies de aanrekeningsregels toe zoals opgenomen in de begrotingsinstructies. Voor complexe specifieke transacties worden met het departement Financiën en Begroting de nodige afspraken gemaakt om de interrelaties correct op te nemen in de geconsolideerde rekeningen.

4.K. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Fonds voor de scheepjongens

De begrotingstabel van het Fonds voor de scheepjongens ontbreekt in de bijlagen bij het uitgavendecreet begrotingsopmaak 2017.

ANTWOORD

De begrotingstabel van het Fonds voor Scheepjongens is wel degelijk opgenomen in de bijlagen bij het uitgavendecreet begrotingsopmaak 2017, meer bepaald parlementair stuk 15 (2016-2017) nr. 1 bijlage. Nl. op pagina 294-295:

Onderdeel VII. Tot de Vlaamse consolidatieperimeter 2017 behorende rechtspersonen

Andere

75. Fonds voor scheepjongens..... 294

4.M. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

De Lijn

De Lijn heeft, in overeenstemming met advies 2016/1 van de Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen, de beschikbaarheidsvergoedingen van de door het INR geherklasseerde PPS-projecten (Brabo I, Brabo II en stelplaats Tongeren) begroot onder algemene werkingskosten. De door De Lijn betaalde beschikbaarheidsvergoedingen worden op het geconsolideerde niveau van de rekening van de overheid gecorrigeerd en niet op het niveau van een individuele entiteit.

ANTWOORD

Er wordt gekeken naar een overheidsbrede aanpak in welke mate de ESR-correcties een vertaling krijgen in de begrotingsdocumenten.

DAB Loodswezen - Betalingsachterstand

De DAB Loodswezen sleept sinds de aanvang van de economische crisis in 2009 een aanzienlijke betalingsachterstand mee en moest eind 2015 nog ongeveer 64,4 miljoen euro aan openstaande facturen betalen. Op dat ogenblik had de DAB nog openstaande vastgestelde rechten voor ongeveer 11,9 miljoen euro, maar beschikte slechts over 9,9 miljoen euro aan financiële middelen. Dit resulteerde eind 2015 in een tekort van ongeveer 42,6 miljoen euro.

De initiële begroting 2017 bepaalt dat zowel de dotatie als de loodsgelden worden gebruikt om alle uitgaven in 2017 te dekken. De toelichting van het beleidsdomein MOW vermeldt dat, weliswaar afhankelijk van de duurzaamheid van het huidige begrotingsevenwicht, in de nabije toekomst bekeken zal worden of het historisch opgebouwd negatief saldo eenmalig aangezuiverd kan worden. Momenteel voorziet de begroting van de DAB echter nog steeds niet in de nodige budgettaire ruimte om de betalingsachterstand weg te werken.

ANTWOORD

De Vlaamse Regering neemt akte. Niet onbelangrijk is hierbij te benadrukken dat deze historisch opgebouwde schuld zich situeert ten opzichte van de Vlaamse Overheid.

5 Toelichtingen

5.A. Algemene Toelichting

Tabel 7-5 : Normnaleving door de Vlaamse overheid

In de tabel is een correctie voorzien voor gestandaardiseerde garanties. Voor 2015 is hiervoor een bedrag van -13,3 miljoen euro opgenomen. Voor 2016 en ook 2017 is hier niets voorzien. Het is niet duidelijk of voor deze rubriek een correctie in 2017 moet worden opgenomen.

ANTWOORD

De behandeling van voor gestandaardiseerde leningsgaranties is gewijzigd n.a.v. ESR 2010. In het ESR2010 wordt voor de gestandaardiseerde garanties (in het geval van een niet-commerciële activiteit door een overheid) reeds een kapitaaloverdracht geregistreerd bij de toekenning van de garantie tussen de overheid en de financiële instelling (economische code 5). Het te registreren bedrag/provisie dient te worden berekend op basis van gegevens over het invoeren van garanties in het verleden.

Voor de gestandaardiseerde garanties in het kader van de waarborgregeling voor KMO's (beheerd door N.V. Waarborgbeheer) werd in de uitvoeringsrekening 2015 dus een correctie toegepast gelijk aan het verschil tussen de effectieve uitwinningen en de aan te leggen provisie. Voor de begrotingen 2016 en 2017 is het verwachte krediet voor de Waarborgregeling conform het ESR 2010 berekend op basis van historische gegevens over het invoeren van garanties in het verleden. Een correctie is dus niet nodig.

Tabel 8-6 : Evolutie van de geconsolideerde schuld

Het Rekenhof merkte bij vorige begrotingsverslagen en de controle op de algemene rekeningen onderstaande zaken op die gehandhaafd blijven.

Het overzicht van de geconsolideerde schuld geeft de netto-cijfers weer. In zijn repliek op deze opmerking naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2016 stelde de Vlaamse Overheid dat het dezelfde werkwijze toepast als het INR. Het eindresultaat (=netto schuld) dient inderdaad in overeenstemming te zijn met het INR. Om de informatiewaarde van de tabel geconsolideerde schuld te verhogen, om een overzicht te krijgen van de interne financieringen en om de aansluiting te kunnen maken de onderliggende jaarrekeningen, herhaalt het Rekenhof zijn vraag om ook de interne stromen weer te geven om tot de netto-schuld te komen.

Het departement houdt bij de bepaling van de geconsolideerde schuld geen rekening met de recentste beschikbare cijfers uit de neergelegde jaarrekeningen. Het Rekenhof verwijst hierbij onder andere naar de opmerkingen bij de algemene rekeningen 2015 waar vastgesteld werd dat de schulden van de universiteiten en hogescholen voor minstens 100 miljoen euro ondergewaardeerd werden. Ook bij het VMSW was de schuld voor minstens 130 miljoen euro onderschat.

Het is voor het Rekenhof niet duidelijk welke overige schulden meegenomen worden bij de geconsolideerde schuld. Voor sommige Vlaamse openbare instellingen geeft deze tabel de overige schulden weer. Voor het ministerie, de DAB's en een aantal andere

instellingen doet het dat niet. Meestal komen deze bedragen overeen met de rubriek 47/48 overige schulden. Het Rekenhof herhaalt zijn aanbeveling om duidelijk te definiëren welke schulden opgenomen worden in deze tabel.

Het departement vermeldt voor de meeste instellingen de schulden apart, maar neemt de belangrijke schulden van universiteiten en hogescholen dan weer globaal op.

Hoewel bij de begrotingsaanpassing beloofd werd dat de schulden voor het VAC Brugge opgenomen zouden worden in tabel 8-6 (Evolutie van de geconsolideerde bruto-schuld van de Vlaamse overheid opgedeeld per entiteit) is dit niet gebeurd. De totale schuld voor het VAC Brugge bedraagt 1,7 miljoen euro.

De toelichting bij de begrotingsartikelen van het Vlaams Brusselfonds (VBF) bevat onder meer de posten 91.70 *Aflossingen bij financiële leasings* en post 21.50 *Rente op financiële leasings*. Terwijl hier dus sprake is van schuldaflossingen, valt op dat het VBF niet voorkomt in de tabel 8.6 *Evolutie van de geconsolideerde bruto-schuld van de Vlaamse Overheid*. Voor de resterende looptijd komt het Rekenhof aan een bedrag van ongeveer 30,5 miljoen euro. Deze opmerking werd reeds gemaakt ten tijde bij de aangepaste begroting 2016. De Vlaamse regering beloofde de nodige aanpassingen uit te voeren bij de begroting 2017, maar het VBF is nog steeds niet opgenomen in voornoemde tabel.

ANTWOORD

Het departement Financiën en Begroting stelt haar geconsolideerde schuld op in overeenstemming met het INR. Wanneer het INR een bepaalde schuld opneemt in haar tabellen, neemt het departement FB deze ook op. Om de cijfers tussen het departement FB en het INR met elkaar te kunnen vergelijken worden de eliminaties van interne stromen direct verrekend op de betreffende posten, het INR past deze methodiek immers ook toe. Gelet op de vele verschillende stromen is het voor de leesbaarheid van deze tabel ook niet aangewezen om deze interne stromen te vermelden.

Zoals hierboven vermeld tracht het departement Financiën en Begroting haar geconsolideerde schuld in overeenstemming te brengen met het INR. Na een grondiger onderzoek beslist het INR soms om bijvoorbeeld een bepaalde overige schulden (rubriek 47/48) voor een bepaalde instelling mee op te nemen in de tabel van de geconsolideerde schuld. Terwijl voor andere instellingen deze overige schulden niet worden opgenomen. Specifiek voor de rubriek 47/48 overige schulden neemt het INR niet heel deze rubriek in aanmerking voor de schuld, maar gaat ze kijken op lagere detailniveaus. Dit maakt het moeilijk om te werken met één definitie.

Voor de realisatiecijfers 2015 werden de bedragen uit het schuldrapport overgenomen die slechts in zeer geringe mate afweken van de cijfers van het INR van de notificatie van april 2016. In september 2016 heeft het INR de cijfers voor 2015 van de universiteiten en hogescholen en VMSW niet bijgesteld dus heeft ook het departement Financiën en Begroting deze ook niet bijgesteld.

Gelet op de omvang van de tabel werden de schulden van de universiteiten en hogescholen en de erkende kredietmaatschappijen gegroepeerd.

Wat de opmerking m.b.t. het Vlaams Brusselfonds betreft heeft de Vlaamse Gemeenschap een aantal gebouwen in erfpacht waarvoor jaarlijks erfpachtvergoedingen betaald moeten worden. De betalingen van deze vergoedingen gebeuren echter niet vanuit de Vlaamse Gemeenschap zelf, maar vanuit het FoCI (Kaaitheter) en vanuit het VBF (o.a. Muntpunt), waarbij FoCI en VBF jaarlijks dotaties ontvangen ten bedrage van de te betalen erfpacht.

Na afloop van de erfpachtovereenkomsten worden de gebouwen echter eigendom van de Vlaamse Gemeenschap.

De onroerende goederen waarop deze erfpachtovereenkomsten betrekking hebben, hadden echter ESR-matig dus als een investering (financiële lease) met als tegenpost een schuld in de boekhouding van de Vlaamse Gemeenschap moeten geboekt worden.

Gelet op het feit dat de schuld nog niet werd geboekt in de boekhouding van de VG, komt deze niet voor in tabel 8.6 Evolutie van de geconsolideerde bruto- schuld van de Vlaamse Overheid. Het overleg is lopende met het oog op remediëring van deze problematiek bij de begrotingsaanpassing 2017.

5.D. Beleidsdomein Internationaal Vlaanderen

DBO-1DDA2AB-PA – participaties – vertegenwoordigers van de Vlaamse regering

In de toelichting bij dit begrotingsartikel wordt verwezen naar artikel 44 van het uitgavendecreet dat zou toelaten de overschotten voor een aantal rollende fondsen te verhogen van 50.000 euro naar 60.000 euro. Dit decreetsartikel bevat hierover echter geen bepalingen.

ANTWOORD

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van het Rekenhof wordt een amendement ingediend.

5.E. Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie

Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds)

De cijfers vermeld in de toelichting bij de begroting van het Hermesfonds stemmen niet altijd overeen met de bedragen die vermeld zijn in de begroting van het Hermesfonds. Zo is bijvoorbeeld voor het begrotingsartikel ECH-1ECG5AU-IS 2.857 duizend euro vermeld in de toelichting maar is in de begroting van het Hermesfonds slechts een bedrag van 101 duizend euro opgenomen.

ANTWOORD

De cijfers werden bij amendement aangepast in de memorie van toelichting conform de opmerking van het Rekenhof.

5.F. Beleidsdomein Onderwijs en Vorming

Algemene toelichting

Gebrekkige aansluiting tussen bedragen van algemene toelichting en van begrotingstabel

Er is ten eerste een verschil tussen de bedragen van de bijstellingen voor de lonen en werking van het basis-, secundair en volwassenenonderwijs (volgens de algemene toelichting) en de bijstellingen op basis van de respectievelijke begrotingsartikels in de administratieve uitgavenbegroting. De toelichting stelt dat “Om de lonen en de structurele

werking van het basis- en secundair en, volwassenonderwijs te financieren zijn er bijstellingen gebeurd van 69,2 miljoen euro (lonen) en 3,7 miljoen euro (werking). Volgens de administratieve uitgavenbegroting, gaat het om stijgingen van 135,2 miljoen euro (lonen) en 1,8 miljoen euro (werking).

ANTWOORD

In de algemene toelichting worden de bijstellingen van de administratieve begroting opgedeeld naar 'reële' bijstellingen, index, en ESR-correcties. Dit geldt voor alle beleidsdomeinen en is eigen aan de algemene toelichting. Het cijfer in de algemene toelichting van 72,9 miljoen euro verwijst enkel naar de reële bijstellingen van alle lonen, m.a.w. exclusief index en exclusief ESR-correcties.

De 135,8 miljoen waar het Rekenhof naar verwijst, is het totaal van zowel de reële bijstellingen, index als ESR-correcties van basis, secundair en volwassenenonderwijs.

M.a.w. 2x dezelfde cijfers maar een verschillende benadering.

Om de transparantie tussen beide documenten te behouden werd vanaf dit jaar een overzichtstabel met de betreffende loon-begrotingsartikelen opgenomen in de toelichting bij de administratieve begroting van onderwijs en bij de bespreking per artikel werd een tabel toegevoegd waarbij het totaal van de bijstellingen zowel met en zonder ESR correctie opgenomen werd. De index staat in het sjabloon van de Memorie – zoals dit geldt voor alle beleidsdomeinen – reeds apart vermeld. Op basis van deze werkwijze is een volledige overeenstemming mogelijk met de algemene toelichting.

Vervolgens is er ook nog een verschil tussen het vermelde bedrag in de algemene toelichting en het begrotingsartikel FCO-1FGE2AW-IS (dotatie Scholen van Morgen). De dotatie Scholen van Morgen neemt volgens de algemene toelichting toe met 6,6 miljoen euro. De dotatie stijgt volgens de administratieve uitgavenbegroting en de programmatoelichting met 30,5 miljoen euro.

ANTWOORD

De stijging van de dotatie met 30,5 miljoen euro, zoals weergegeven in de administratieve uitgavenbegroting en de programmatoelichting, is de correcte weergave.

Consolidatie universiteiten en hogescholen

Tabel 1-1 (detailtabel netto- beleidsruimte) van de Algemene Toelichting, vermeldt onder punt g 'consolidatieperimeter' voor universiteiten en hogescholen een bedrag van 1.026,6 miljoen euro. Aan de administratie werd de samenstelling van dit bedrag gevraagd. De administratie FB stelt dat in 2016 de universiteiten en hogescholen werden meegenomen in de consolidatie voor zover er toelagen waren van de Vlaamse overheid naar het hoger onderwijs. Om de extra impact te meten, werd in eerste instantie het verschil genomen tussen de ESR-uitgaven (3.189,7 miljoen euro) en de toelagen aan het hoger onderwijs (2.163,7 miljoen euro). Ten slotte werd nog een kleine correctie uitgevoerd voor de uitgaande dotaties (0,6 miljoen euro).

Om de correctheid van bovenstaande uitleg te toetsen, werd gepoogd op basis van de beschikbare begrotingsdocumenten deze bedragen weder samen te stellen. De som van de ESR-uitgaven en de kleine correctie (3.190,3 miljoen euro) kon afgestemd worden met de begrotingen van de universiteiten en hogescholen (totale ESR-uitgaven (3.361,6 miljoen euro) – ESR-codes 8&9 (34,7 miljoen euro) – ESR-code 03.21 (7,4 miljoen euro) – ESR code

03.22 (129,2 miljoen euro)). Het bedrag van de toelagen aan het hoger onderwijs kon niet worden afgestemd met de onderliggende documenten.

ANTWOORD

De toelagen aan de universiteiten en hogescholen werden vastgezet op 12 oktober 2016 om voldoende tijd te laten om de gebruikte methodiek nog af te toetsen bij de verschillende actoren. De toelagen zijn gebaseerd op de situatie bij volgende artikels:

DBo-1DDA2HO-IS	Internationaal Vlaanderen	275
EBo-1EEG2HO-IS	EWI	196.521
EBo-1EGG2HO-IS	EWI	1.767
FDo-1FEE2AA-IS	Onderwijs	1.686.075
FDo-1FEE2AB-IS	Onderwijs	12.752
FDo-1FEE4AA-IS	Onderwijs	139
FDo-1FGE2AF-IS	Onderwijs	806
FDo-1FGE2AI-IS	Onderwijs	30.820
FDo-1FGE5AI-IS	Onderwijs	30.389
GBo-1GCD2AU-IS	Welzijn	65
KBo-1KDH2HO-IS	Landbouw en Visserij	36
Totaal		1.959.645

Daarnaast werden ook de interrelaties tussen andere geconsolideerde instellingen en de universiteiten en hogescholen opgelijst zoals ze op dat moment (12/10/2016) verwerkt waren bij de betalende instellingen:

Hermesfonds	46.169
Vlaams Brusselfonds	150
OVAM	192
ILVO	503
FWO	147.323
Sport Vlaanderen	1.988
Kind en Gezin	7.752
Totaal	204.077

Deze twee totaalbedragen sommeren tot het bedrag vermeld in de opmerking. Na het vastzetten van deze kredieten werd er echter nog een wijziging aangebracht aan de kredieten op FDo-1FEE2AA-IS (+9.250 k euro ten gevolge van interne compensaties) en aan de interrelaties met Kind en Gezin (-62 k euro) en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (oorspronkelijk geen interrelatie in de begroting opgenomen maar bij de finale verwerking werd nog een interrelatie van 5.019 k euro toegevoegd). Om de overeenstemming tussen de bedragen in orde te brengen wordt een amendement ingediend.

Programmatoelichtingen

Er wordt geen toelichting verschaft voor School Invest, UZ Gent en de begrotingen van de universiteiten en hogescholen.

ANTWOORD

Voor wat de begroting van School invest betreft wordt volgende toelichting verstrekt:

K. TOT DE VLAAMSE CONSOLIDATIEPERIMETER BEHORENDE RECHTSPERSONEN

K.1. SCHOOL INVEST

1. TOELICHTING PER ARTIKEL

1.1. ONTVANGSTENARTIKELEN

Saldo

Dit bedrag is gelijk aan het saldo bij BA 2016.

Ontvangsten participaties - Schoolinfrastructuur

School Invest zal voor 20,5 miljoen euro terugbetalingen ontvangen onder de gegarandeerde lening. Deze zullen aan de DBFM Scholen van Morgen doorbetaald worden.

Ontvangsten leningen - Schoolinfrastructuur

School Invest staat in voor de financiering van de DBFM Scholen van Morgen. Naast haar eigen middelen (kapitaal) leent School Invest hiervoor ook zelf geld. Het Vlaams Gewest stelt deze middelen via een gedematerialiseerd obligatie-programma ter beschikking van School Invest. Het financieel model RAP dd 27/9/2016 voorziet een opname van de gegarandeerde lening van 432,7 miljoen euro.

Ontvangsten werking en toelagen - Schoolinfrastructuur

School Invest heeft leningen gegeven aan de DBFM Scholen van Morgen. Hierop ontvangt zij interesten en commitment fees die voor 2017 op 10,9 miljoen euro begroot worden. Hierbij valt op te merken dat de DBFM Scholen van Morgen een verlaging van 25 miljoen euro plant door te voeren van de achtergestelde lening (nu 71 miljoen euro). Dit zal het uitstaande bedrag van de achtergestelde lening bij School Invest op 11,6 miljoen euro brengen. We gaan ervan uit dat deze verlaging zal doorgevoerd zijn op 1 januari 2017. Deze vermindering in inkomsten wordt gecompenseerd door de hogere uitstaande bedragen onder de gegarandeerde lening.

Daarnaast worden in deze categorie ook de interesten op de thesaurie (spaar- en zichtrekening) begroot. Het gaat om een beperkt bedrag (50k euro).

1.2. UITGAVENARTIKELEN

Lonen

Vanaf 1 oktober 2016 heeft School Invest personeel. De totale loonkost voor 2017 wordt begroot op 150k euro.

Participaties - Schoolinfrastructuur

School Invest zal naar verwachting in 2017 voor 432 miljoen euro bijkomende leningen verstrekken aan de DBFM Scholen van Morgen.

Leningen - Schoolinfrastructuur

Zoals hoger gesteld zal School Invest voor 20,5 miljoen euro terugbetalingen ontvangen onder de gegarandeerde lening. Deze zullen aan de DBFM Scholen van Morgen doorbetaald worden.

Werking en toelagen – Schoolinfrastructuur

- Werkingskosten zoals ereloon commissaris, neerlegging jaarrekening, juridische adviezen, verzekeringen, ... worden voor 2017 begroot op 516k euro.
- Dividend van 1% op de winstbewijzen (na aftrek van de kosten) ad 1,7 miljoen euro..
- De interesten op hogervermeld gedematerialiseerd obligatie-programma worden begroot op 5,9 miljoen euro.

De toelichtingen bij de begroting van UZ Gent en bij de begrotingen van de universiteiten en hogescholen worden, gelet op de autonomie van deze instellingen, verstrekt aan hun bestuursorganen.

5.G. Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Algemene toelichting

In de algemene toelichting wordt het bedrag van het instandhoudingsforfait foutief weergegeven. Er is in de tekst 33 miljoen euro opgenomen in plaats van 32 miljoen euro.

Programmatoelichtingen

Foutieve bedragen in programmatoelichting

Voor onderstaande begrotingsartikelen zijn foutieve bedragen voor de bijstellingen BO₂₀₁₇ in de programmatoelichting ingeschreven. De krediettotalen 2017 van de betrokken artikelen zijn wel correct.

GEo-1GDD2AB-WT (beleid eerstelijnsgezondheidszorg): bijstelling BO₂₀₁₇ van 367 k euro VAK/VEK i.p.v. 159 k euro VAK/VEK

GEo-1GDD2AC-WT (beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg): bijstelling BO₂₀₁₇ van 113.746 k euro VAK i.p.v. 113.866 k euro VAK en van 113.754 k euro VEK i.p.v. 113.874 k euro VEK

GEo-1GDD2AE-WT (preventief gezondheidsbeleid): bijstelling BO 2017 van 1.520 k euro VAK i.p.v. 484 k euro VAK en van 1.601 k euro VEK i.p.v. 565 k euro VEK

ANTWOORD

Een aangepaste memorie van toelichting wordt voorgelegd.

Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België

In de programmatoelichting staat verkeerdelijk dat het overgedragen saldo van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB) 3.729 duizend euro bedraagt. In werkelijkheid bedraagt dit overgedragen saldo 4.266 duizend euro.

ANTWOORD

Een aangepaste memorie van toelichting wordt voorgelegd.

GEo-1GDD2AE-WT (preventief gezondheidsbeleid)

In het transitieprotocol voor gezondheidszorg was initieel voorzien dat de middelen voor tabaksontwenning (consultaties bij een tabacoloog of arts) op 1 januari 2015 zouden worden overgedragen aan de deelstaten. Met het protocolaanhangsel van 19 oktober 2015 werd de overgangperiode verlengd tot 31 december 2017. Op vraag van de deelstaten is deze ingekort tot 31 december 2016. De programmatoelichting maakt daar echter geen melding van, noch van de omvang van de bijhorende middelen. In de aangepaste technische raming 2016 van het RIZIV was daarvoor een budget van 0,6 miljoen euro voorzien.

De beleidsbrief 2016-2017 WVG vermeldt dat vanaf 1 januari 2017 een nieuw systeem voor de financiering en uitbetaling van rookstopbegeleiding in werking zal treden. De vernieuwde procedure omvat verlaagde financiële drempels voor zware rokers, met bijzondere aandacht voor zware rokers met lage sociaaleconomische status, een systeem van derde betaler, een verlaagde persoonlijke bijdrage voor personen met een verhoogde tegemoetkoming en een onderscheid tussen individuele sessies en groepsessies.

ANTWOORD

De middelen voor tabaksontwenning zijn al sinds 2015 opgenomen in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. In 2017 wordt hiervoor iets meer dan 2 miljoen euro voorzien.

5.J. Beleidsdomein Werk en Sociale Economie*Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB)*

Het Rekenhof merkt in het begrotingsverslag aan het Vlaams Parlement op dat de begrotingstabel van de VDAB onvoldoende transparantie biedt, en dat de toelichting bij de initiële begroting 2017 te weinig duiding geeft over de belangrijke mutaties tegenover de aangepaste begroting 2016. Daarbij stelt het Rekenhof vast dat in de verstrekte toelichting de opgegeven mutaties voor de ontvangsten, die een weerslag hebben in mutaties van de uitgaven, niet steeds overeenstemmen. De toelichting bij de ESR-codes 32, 34 en 63.22 bevat nalatigheden, respectievelijk gebruik van een verkeerd teken, een niet ingevuld getal, het behoud van de tekst van de aangepaste begroting 2016, zodat de verklaring voor de kredietvermindering van 2,5 miljoen euro ontbreekt.

ANTWOORD

Bij de toelichting is verkeerdelijk een tussentijds werkdocument opgenomen, waardoor een deel van de verklaring en meer specifiek de cijfermatige uitleg bij de ESR-codes 32,34 en 63.22 niet correct was. De toelichting bij deze codes had de volgende moeten zijn:

32 Inkomensoverdrachten aan bedrijven.

BA 2016: 82.366 duizend

BO 2017: 8.238 duizend

De sterke afname van het krediet is als volgt te verklaren:

- 64.085 duizend overdracht betalingen Vlaamse ondersteuningspremie VOP naar het departement Werk en Sociale Economie;

- 10.043 duizend tewerkstellingspremies 50plus.

34 Inkomensoverdrachten aan gezinnen.

BA 2016: 100.715 duizend

BO 2017: 109.088 duizend

De toename van het krediet heeft volgende oorzaken:

+ 6.647 duizend bijstelling krediet voor Loopbaancheques in functie van het aantal aanvragen voor loopbaanbegeleiding;

+ 526 duizend overdracht middelen in het kader van de hervormingen tijdelijke werkervaring vanuit uitdovende maatregelen doelgroepenbeleid Activa-werkuitkeringen voor langdurig werkzoekenden;

+ 900 duizend terugzetting éénmalige compensatie hervorming doelgroepenbeleid;

+ 300 duizend indexering en aanpassingen aan de evolutie van de werkelijke uitgaven.

63.22 kapitaaloverdrachten aan provincies en gemeenten – niet verdeeld.

BA 2016: 1.000 duizend

BO 2017: 3.500 duizend

De kredietverhoging heeft volgende reden:

+ 2.500 duizend kapitaalsubsidies aan de CVBA T2 in het kader van de oprichting van de T2 campus te Genk.

5.K. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Eigen Vermogen Instituut voor landbouw- en visserijonderzoek (EV ILVO)

De begroting van het EV ILVO voorziet jaarlijks een budget vanuit het beleidsdomein MOW om de taken uit te voeren voorzien in het protocol tussen het Vlaams Gewest en het ILVO⁴. In de begroting 2017 valt deze interne stroom bij het ILVO weg, zonder dat de programmatoelichting van Landbouw en Visserij hierover iets toelicht. De programmatoelichting van het beleidsdomein MOW vermeldt echter wel dat dit budget wordt overgeheveld naar een begrotingsartikel van het type *werking en toelagen*, zonder dat er iets gewijzigd is aan het protocol.

⁴ Dit omvat de biologische monitoring van lossingen van gebaggerd materiaal voor de Vlaamse kust.

De weggevallen dotatie vanuit het FIVA (0,5 miljoen euro) en de vermindering van de dotatie vanuit het Hermesfonds naar het ILVO (0,4 miljoen euro) worden onvoldoende toegelicht.

ANTWOORD

In de toelichting van Landbouw en Visserij wordt dit inderdaad niet toegelicht bij de interne stromen, maar wordt wel vermeld bij:

Rubriek 16.20: De inkomsten van de verkoop van niet-duurzame goederen en diensten binnen de sector overheid bedragen 1.865.000 euro. In deze rubriek werden de inkomsten van het beleidsdomein MOW – toelage voor biologische monitoring opgenomen (375.000 euro), vermits deze toelage geen interne stroom betreft, maar een werkingskost.

Aangezien de middelen bij MOW vanuit een WT-artikel vertrekken, moest ook de ESR-code bij EV ILVO veranderen. Het wordt niet meer opgenomen als een interrelatie, maar als een ESR-ontvangst voor het EV ILVO.

De interne stromen vanuit FIVA en Hermesfonds hebben betrekking op projecten die het EV ILVO uitvoert. Dit kan van jaar tot jaar verschillen. Momenteel is er dan ook nog geen duidelijkheid welke en voor welk bedrag projecten van deze twee VOI's al dan niet aan EV ILVO zullen worden toegekend. De betrokken rubrieken werden geraamd rekening houdende met de al gekende projecten en met de onzekerheid van goedkeuring van ingediende projecten. Deze inkomsten worden herraamd bij de begrotingsaanpassing.

5.L. Beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie

Drinkwatermaatschappijen

Voor het uitvoeren van hun saneringsverplichtingen hebben de drinkwatermaatschappijen (DWM's) een overeenkomst met de NV Aquafin. Hiervoor beschikken de DWM's over twee financieringsbronnen: enerzijds krijgen zij omwille van het algemeen belang een werkingstoelage uit de algemene uitgavenbegroting (via de DAB Minafonds: LBC-3LCH2AN-WT “*Werking en toelagen-sluitende financiering van het waterbeleid op lange termijn-overdracht aan de openbare waterdistributienetwerken*”), anderzijds moeten zij het restant van de onkostenfactuur doorrekenen aan hun klanten (eindverbruikers water).

Volgens de toelichting bij de voorliggende AUB 2017 zou het voorziene budget voor de betreffende werkingstoelage voor 2017 uitkomen op 139.057 duizend euro VAK/VEK. Naast toegelichte compensaties voor 598 duizend euro en een overeengekomen (Aquafin budgetoverleg) bijstelling van 2.388 duizend euro, worden eveneens voor 4.000 duizend euro efficiëntiewinsten in het kader van de bovengemeentelijke sanering in rekening gebracht.

Als toelichting voor dit laatste wordt enkel meegegeven dat die 4 miljoen euro zou worden gerealiseerd als “*efficiëntiewinst naar aanleiding van een aanpassing van de inningsvergoedingen voor de drinkwatermaatschappijen*”, wat eveneens wordt omschreven als: “*ten gevolge van besparingen op de inningskosten bij de DWM's*”. Het is onvoldoende duidelijk op welke manier deze efficiëntiewinsten gerealiseerd zullen worden, waardoor de overeenkomstige gebudgetteerde bijstelling niet op haar realiteits- en realisatiewaarde kan worden getoetst.

ANTWOORD

De minister bevoegd voor leefmilieu en natuur legt, conform de procedure in het BVR van 13/04/2016, de inningsbijdrage vast die de drinkwatermaatschappijen kunnen aanrekenen voor de kosten ingevolge het innen van de bovengemeentelijke bijdrage. In gevolge deze efficiëntiemaatregel van 4 miljoen euro zal een nieuwe methodiek bepaald worden door de drinkwatermaatschappijen en de economisch toezichthouder. Die wordt na advies door de Inspectie van Financiën en na goedkeuring door de minister voor Financiën en Begroting, vastgelegd door de minister bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid en moet rekening houden met een bijstelling van deze kosten voor een bedrag van 4 miljoen euro exclusief het debiteurenrisico.

5.M. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

De Lijn

De ESR rubriek 7 - investeringsuitgaven wordt niet ingedeeld op basis van de aard van de investering, maar op basis van de financiering. De toelichting bij de begroting licht de stijging van de investeringsmachtiging toe ten opzichte van de aangepaste begroting 2016, maar verschaft geen duidelijk beeld over het geplande investeringsbeleid van De Lijn in 2017. De investeringsdotatie is bijgevolg onvoldoende onderbouwd.

ANTWOORD

De investeringsmiddelen worden globaal toegekend in financiële continuïteit/evolutie. De investeringsprogramma's zijn hierbij veel ruimer dan de beschikbare middelen.

De beheersovereenkomst bepaalt dat uiterlijk eind december De Lijn de goedgekeurde ontwerpprogramma's aan de minister dient over te maken. Uiterlijk 15 februari dient het goedgekeurde programma bij De Lijn te zijn.

Een uitsplitsing in dit stadium zou louter indicatief zijn en geen concrete meerwaarde bieden.

Artikel MBo-1MDFzAB-WT (werking en toelagen luchthavens)

Dit artikel voorziet een vastleggings- en vereffeningskrediet van 13,2 miljoen euro. Deze kredieten omvatten naast de kosten verbonden aan het luchthavenbeleid (0,6 miljoen euro) ook de werkings- en investeringssubsidies aan de uitbaters van de regionale luchthavens (12,6 miljoen euro). De toelichting geeft echter geen verduidelijking over de verdeling van deze kredieten over werkings- en investeringskosten enerzijds, en over de verschillende regionale luchthavens anderzijds.

ANTWOORD

Bij BO₂₀₁₇ wordt er uitgegaan van 10,8 miljoen euro voor werking en 1,8 miljoen euro voor investeringen. De luchthavens zullen respectievelijk kunnen beschikken over volgende budgetten:

- Antwerpen, 5 miljoen euro
- Oostende, 6,4 miljoen euro
- Kortrijk-Wevelgem, 1,2 miljoen euro

Qua werkingssubsidies volgen deze uit de subsidieovereenkomsten (en concessieovereenkomsten). De investeringsubsidies zijn afhankelijk van de beschikbare dossiers die de respectievelijke luchthaven in het desbetreffende jaar denken te realiseren.

DAB Vlaams infrastructuurfonds (VIF)

Artikel 45 machtigt de betaling van uitgaven binnen de perken van de begrotingskredieten op artikel MBU-3MIF2AL-WT – werking en toelagen – ondersteuning van de Vlaamse havens' van het VIF ten belope van maximaal 3,9 miljoen euro voor de financiering van uitgaven voor de uitvoering van gezamenlijk onderzoek binnen de Vlaams-Nederlandse Scheldec commissie (VNSC) in het kader van gemaakte afspraken tussen het Vlaams Gewest en het Koninkrijk der Nederlanden.

Volgens de verantwoording bij dit artikel gaat het om uitgaven die gefinancierd kunnen worden via voorschotten, en waarvan de totale uitgaven (de som van voorschotten en afrekeningen) beperkt moeten blijven tot 3,9 miljoen euro. Het Rekenhof beveelt aan om ook in de bepaling expliciet te vermelden dat het om voorschotten kan gaan.

ANTWOORD

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van het Rekenhof wordt een amendement ingediend.

5.N. Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed

De afrekening van de fondsen van de VMSW wordt geregeld via het Besluit van de Vlaamse regering van 9 september 2016. Het protocol dat de modaliteiten van de berekening van het resultaat van dit Bijzonder Overheidsfonds regelt, is nog niet bekrachtigd. De afrekening van de fondsen van de VMSW (ESR 41.10 en NEO-9NECAAC-OI) dient meer gedetailleerd te worden in de toelichting bij de begroting van de VMSW. Het Vlaams Woningfonds heeft deze detailberekening wel bijgevoegd.

In de toelichting van begrotingsartikel NEO-1NEC2AK-WT (renovatiepremie) wordt verwezen naar het BVR van 7 maart 2015 tot instelling van een tegemoetkoming in de kosten bij renovatie van een bestaande woning of bij realisatie van een nieuwe woning. Deze referentie is foutief. Het moet het BVR van 30 oktober 2015 zijn.

Artikel 46 van het programmadecreet bepaalt dat voor alle subsidies binnen de begroting van de Vlaamse Gemeenschap waarvan de evolutie gekoppeld is aan de schommelingen van een prijsindexcijfer, voor het gedeelte van de niet loon component van de subsidie, de indexaanpassing niet verrekend wordt in het begrotingsjaar 2017, 2018 en 2019. Begrotingsartikel NCo-1NDH2AC-WT bevat subsidies aan gemeenten waarbij +20 Keuro VAK en VEK indexatie is toegevoegd. De toelichting bij dit artikel is vrij summier en laat niet toe om na te gaan of artikel 46 van het programmadecreet gerespecteerd wordt.

ANTWOORD

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van het Rekenhof wordt een amendement voor de toelichting bij de VMSW-begroting ingediend.

Wat de opmerking m.b.t. de toelichting bij artikel NEO-nNEC2AK-WT betreft is de datum van het Rekenhof correct.

Met betrekking tot de opmerking bij de toelichting van artikel NCo-1NDH2AC-WT betreft de 20 keer de indexatie van de looncomponent van de subsidie aan de gemeenten voor de opleiding van de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaar.

5.P. Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur

Programma's D en E

De toelichtingen voor programma's D en E werden door elkaar gehaald. Onder programma D staat zowel de toelichting voor het programma D als voor het programma E. Onder programma E is enkel voor de begrotingsartikelen PAo-1PEC2AC-WT en PAo-1PEC2AD-WT een toelichting opgenomen.

ANTWOORD

De Vlaamse Regering neemt akte van deze opmerking van het Rekenhof.

VZW De Rand

In de programmatoelichting ontbreken diverse bedragen bij de bespreking van de uitgavenposten.

ANTWOORD

Alle uitgavenposten waar in 2017 kredieten op voorzien zijn binnen de ESR-begroting werden toegelicht in de betreffende memorie van toelichting (blz. 203-204). De bedragen zelf zijn uiteraard terug te vinden in de ESR-begroting zelf.